

STESO

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ja organisaatiot ry
Hälsöfrämjande sjukhus och organisationer i Finland rf

Koska terveys lähtee teoista

STESO ry:n tavoitteena on edistää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä vaikuttamalla organisaatioiden johtamiskulttuuriin ja tuomalla niiden toimintaan tutkittuja, hyväksi havaittuja käytäntöjä. Kuulumme kansainväliseen Health Promoting Hospitals and Health Services -verkostoon (HPH) ja toimimme WHO:n standardien mukaan.

KANSAINVÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ

Maailman terveysjärjestö WHO alkoi valmistella 1980-luvun lopulla kansainvälisen, terveyttä edistävien sairaaloiden verkoston perustamista. Nykyään mukana on yli 800 jäsenorganisaatiota viidessä maanosassa ja yli 50 maassa.

Verkoston tarkoituksena on auttaa terveydenhuollon organisaatioita sisällyttämään potilaiden, henkilökunnan ja väestön terveyttä ja hyvinvointia edistävä näkökulma päivittäiseen toimintaansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintojen lähentyessä ja yhdistyessä toimintamallit soveltuvat laajennettavaksi myös sosiaalihuollon palveluihin.

MUKANA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON UUDISTUKSESSA

Suomi liittyi verkostoon vuonna 2001, jolloin STESO ry:n edeltäjä STES (Suomen terveyttä edistävät sairaalat) aloitti. Toiminnan vakiinnuttua ja jäsenmäärän kasvettua perustimme yhdistyksen, jonka nimen muutimme STESO ry:ksi vuonna 2013.

Toimimme sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen linjauksen mukaisesti. Se tarkoittaa, että sisällytämme terveyden ja

hyvinvoinnin edistämisen toiminnot ja ajattelutavan osaksi potilaiden kanssa tehtävää työtä, henkilöstöjohtamista sekä organisaation kehittämistä.

Tällä hetkellä jäsenenämme on 19 Suomen 20 sairaanhoitopiiristä sekä kasvava joukko kaupunkeja, kuntayhtymiä ja muita toimijoita. Kansallisen yhteistyön tiivistäminen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden perus- ja erityistason kesken onkin lähivuosien keskeinen toiminta-ajatuksemme.

ENNALTAEHKÄISYÄ, TUKEA JA ASIAKASKESKEISYYTTÄ

Eikö terveyden edistäminen sitten ole itsestäänselvä osa sairaaloiden ja muiden terveydenhuollon tahojen toimintaa? Terveydenhuolto on perinteisesti keskittynyt sairauksien ja vammojen parantamiseen tai oireiden lievittämiseen. Väestön ikääntyessä ja kroonisten sairauksien lisääntyessä on kuitenkin alettu ymmärtää, että lääketieteellistä hoitoa kannattaa tukea toimenpiteillä, jotka sekä parantavat hoidon laatua että auttavat yksilöä elämään laadukasta elämää sairaudestaan huolimatta.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen keinoin voidaan pienentää riskitekijöitä ja ennaltaehkäistä sairauksia. Niillä voidaan myös vähentää sairauden aiheuttamaa taakkaa ja helpottaa arjessa pärjäämistä tukemalla toimintakykyä ja parantamalla elämänlaatua. Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen onkin kaikkea sitä toimintaa, millä tuetaan yksilön kykyä tehdä omaa pärjäämistään tukevia valintoja.

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää palveluiden tuotannossa paitsi asiakaskeskeisen ajattelutavan omaksumista myös sen systemaattista soveltamista kaikessa toiminnassa. Toteutuessaan toimintatapa hyödyttää potilaiden lisäksi myös työntekijöitä lisäämällä työn sujuvuutta ja sen hallinnan tunnetta. Ja mikä olennaista – kaikki tämä järkeistää palveluiden käyttöä ja niistä syntyviä kustannuksia.

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PERUSTANA SELKEÄT STANDARDIT JA KÄYTÄNNÖT

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on keskeinen laatutekijä terveydenhuollossa. WHO:n asiantuntijaryhmä kehitti HPH-verkostolle 2000-luvun alussa ydinstandardit helpottaakseen toimintamallien käyttöönottoa ja tukeakseen laadun seurantaa.

Ollakseen terveyttä edistävä organisaatio, sairaalan tai muun toimijan tulee ylimmästä johdosta alkaen sitoutua terveyttä ja hyvinvointia edistävään toiminta-ajatuksen. Tämä koskee kaikkea strategista suunnittelua ja toimintaa. Toiminnalle tulee varata riittävät resurssit ja toimintaperiaatteet on otettava osaksi henkilökunnan perehdytys- ja koulutusohjelmaa.

Terveyttä edistävä organisaatio huomioi myös jokaisen asiakkaan yksilökohtaiset terveydenedistämistarpeet sekä tauti- tai ongelmakohtaiset erityistarpeet ja huolehtii niihin pohjautuvien toimenpiteiden toteuttamisesta. Lisäksi terveyttä edistävä organisaatio varmistaa asian huomioinnin hoidon/palvelun kokonaisuudessa yhteistyössä muiden hoito- ja palveluketjuun osallistuvien tahojen kanssa.

WHO:n laatimien terveyden- ja sosiaalihuollon palveluita tuottavien organisaatioiden kehittämistä tukevat ydinstandardit keskeisine tavoitteineen näet alla. Oheisen listan avulla voit tarkistaa, miten tavoitteet toteutuvat omassa organisaatiossasi. Yhdistyksen ja sen jäsenorganisaatioiden tuella standardien mukaisen toiminnan aloittaminen on helppoa. Toiminnan arvioinnin ja kehittämisen tueksi löydät itsearviointikäsikirjan osoitteesta steso.fi.

STANDARDI 1

Organisaatiolla on virallisesti hyväksytty terveyden edistämisen toimintasuunnitelma. Sitä toteutetaan osana organisaation laadunhallintajärjestelmää, jonka tavoitteena on terveystulosten parantaminen. Suunnitelma on tarkoitettu potilaille, heidän omaisilleen ja sairaalan henkilökunnalle.

Tavoite: Liittää terveyden edistäminen osaksi organisaation laadunhallintajärjestelmää.

STANDARDI 2

Terveysalan ammattilaiset arvioivat järjestelmällisesti terveyden edistämisen tarpeita yhdessä potilaiden kanssa.

Tavoite: Tukea potilaan hoitoa, parantaa hoitotulosta ja edistää hänen terveyttään ja hyvinvointiaan.

STANDARDI 3

Potilaalle annetaan hoitopolun kaikissa vaiheissa tietoa hänen sairauttaan ja terveydentilaansa koskevista olennaisista tekijöistä. Terveyden edistämistoimet liitetään potilaalle tarjottavien palvelujen kokonaisuuteen.

Tavoite: Varmistaa, että potilas saa tietoa suunnitelluista toiminnoista ja voimaantuu osallistumaan niihin aktiivisesti.

STANDARDI 4

Sairaalalla on edellytykset kehittyä terveellisenä työympäristönä.

Tavoite: Luoda terveellinen ja turvallinen työympäristö sekä tukea henkilökuntaa terveyden edistämisessä.

STANDARDI 5

Organisaation toimintasuunnitelmaan sisältyy jatkuva yhteistyö muiden terveydenhuollon yksiköiden ja yhteistyötahojen kanssa.

Tavoite: Taata yhteistyö keskeisten palvelutuottajien kanssa ja luoda kumppanuussuhteita terveyden edistämistoiminnan sisällyttämiseksi potilaan hoitopolun kaikkiin vaiheisiin.

check!

Toteutuu ☐

Osittain ☐

Suunnitteilla ☐

Toteutuu ☐

Osittain ☐

Suunnitteilla ☐

Toteutuu ☐

Osittain ☐

Suunnitteilla ☐

Toteutuu ☐

Osittain ☐

Suunnitteilla ☐

Toteutuu ☐

Osittain ☐

Suunnitteilla ☐

ESIMERKKEJÄ TOIMINNASTA

SAVUTON SAIRAALA

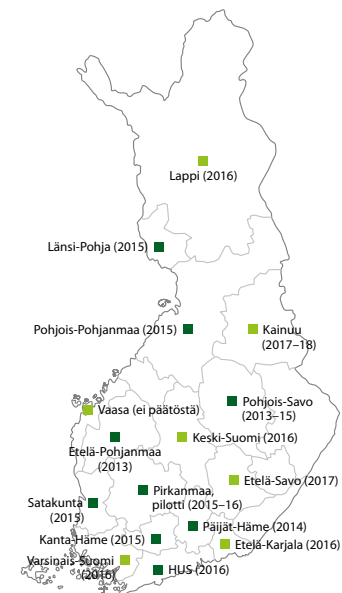
Savuttomuuden edistäminen on osa STESOn toimintaa. Yhdistyksemme alaisuudessa toimii Suomen savuton terveydenhuolto-verkosto, jonka tavoitteena on edistää sairaaloiden ja muiden organisaatioiden terveellisyyttä ja viihtyisyyttä tukemalla työntekijöitä, potilaita, asiakkaita ja vierailijoita tupakoinnin vähentämisessä ja lopettamisessa. Hyödynnämme toiminnassa Euroopan savuton terveydenhuolto-verkoston laatimia suosituksia ja vuoittain toteutettavia itsearviointeja.

Parhaalle eli kultatasolle arvioinneissa ovat Suomessa yltäneet Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Seinäjoen kaupunki, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Raahan seudun hyvinvointikuntayhtymä ja Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä. Kultatase edellyttää ulko- ja sisätilojen savuttomuutta, aktiivisesti ja systemaattisesti toimivaa tupakasta vieroittamisohjelmaa sekä savuttomuusohjelman säännöllistä päivittämistä ja toiminnan auditointia.

LEIKKAUSPOTILAIEN SAVUTTOMUUDEN TUKEMINEN

Savuttomuudella voidaan vaihtaa myös potilaiden hoitotuloksiin. Jäsensairaanhoitopiirimme ovat aktiivisesti ottaneet tai ottamassa käyttöön ”tupakointimattomana leikkaukseen” -toimintamallia. Se tarkoittaa, että leikkausharkintaan tai leikkaukseen lähetettävät tupakoitsijat saavat tietoa tupakoinnin merkityksestä leikkaustuloksiin sekä halutessaan tukea tupakoinnin lopettamiseen.

Olemalla tupakoimatta 1–2 kk ennen ja jälkeen leikkauksen, potilas voi vaikuttaa toipumisnopeuteensa, leikkauksen jälkeisten lisäongelmien riskiin, leikkaushaavojen paranemiseen, luukudoksen luutumiseen sekä leikkauksen jälkeisiin kipuihin. Tämä toimintamalli on loistava esimerkki perus- ja erikoissairaanhoidon välisestä yhteistyöstä.

Tupakointimattomana leikkaukseen – tilanne Steson jäsensairaanhoitopiireissä 3/2016 (19/20)

- Toimintamalli käytössä (alkaen)
- Käyttöönotto suunnitteilla (alkaen)

Toimintamallin käyttöönotto ei toistaiseksi suunnitteilla:
Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoito ja peruspalveluky,
Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky,
Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky

TASA-ARVOISET PALVELUT KAIKILLE VÄESTÖRYHMILLE

Yhdistyksemme yhteydessä toimii myös maahanmuuttajien ja erilaisten vähemmistöjen terveyden- ja sosiaalihuollon palveluiden kehittämistä ajava Migrant Friendly and Culturally Competent Healthcare -verkostotyöryhmä. Se kuuluu kansainväliseen HPH-verkostoon, jossa on kehitetty tasa-arvostandardit näiden väestöryhmien terveydenhuoltoon. Englanninkieliset standardit ja niiden suomenkokset ovat luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa steso.fi.

Maahanmuuttajien ja erityisryhmien terveyden- ja sosiaalihuollon palveluiden standardoitu toimintatapa kattaa seuraavat aihealueet:

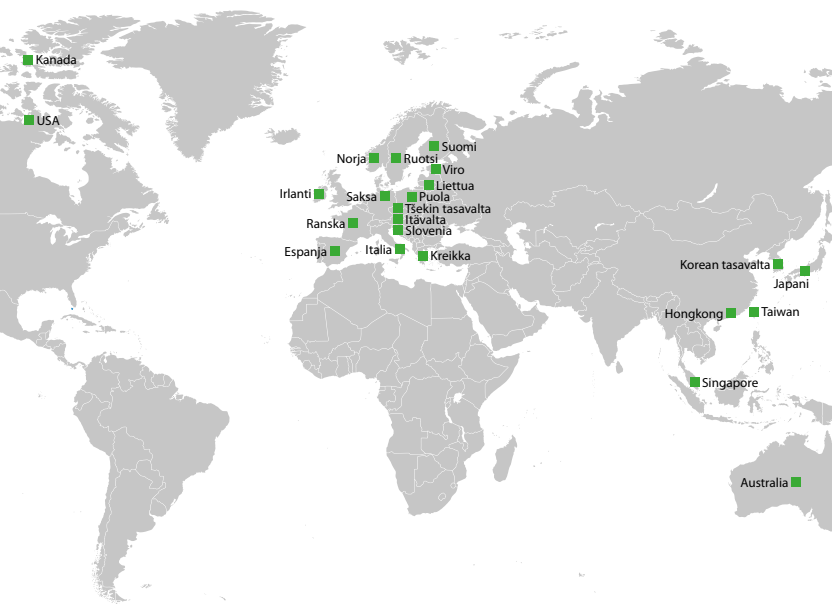
- Tasa-arvokysymysten ja väestöryhmien välisten terveys- ja hyvinvointierojen huomiointi strategisessa suunnittelussa.
- Tasa-arvo hoidon ja palvelujen saatavuudessa.
- Potilaiden ja asiakkaiden yksilöllinen huomiointi ja palveluiden laadusta huolehtiminen.
- Eri väestöryhmien osallisuuden lisääminen palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä.
- Jatkuuus ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

YHTEISTYÖN MERKITYS KASVAA

Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön ja palvelutuotannon uudistuminen korostaa kansallisen tason yhteistyötä. Pyrimmekin aktiivisesti lisäämään yhteistyötä eri toimijoiden ja toiminnan tasojen välillä. Tavoitteena on hoidon laatua parantavien ja toimintakykyä tukevien toimenpiteiden sisällyttäminen palveluketjuihin.

Verkostomainen toiminta helpottaa hyväksi havaittujen ja arvioitujen toimintamallien ja käytäntöjen levittämistä. Näin vältetään päällekkäisyyksiä, säästetään kustannuksia ja parannetaan palveluiden laatua.

Lisätietoa kansainvälisistä jäsenorganisaatioista ja kansallisista
jäsenjärjestöistä osoitteessa: www.hphnet.org.

STESOn jäsenorganisaatiot Suomessa:
www.steso.fi/steso-yhdistyksena/jasenet/

STESO

Suomen terveyttä edistävät sairaalat ja organisaatiot ry
Hälsöfrämjande sjukhus och organisationer i Finland rf

steso.fi